

עדנה שמש

אמסטל

בכל יום שיש באחת וחצי טולי בא לאכול אצלה צהריים, כמו שהם רגילים מאז שאבא שלו מת. וכמו שהיא רגילה, כבר-כל-כך-הרבה-שנים, היא אופה בשבילו כל יום שיש כיכר של עוגת שקדים ותמרים בניחוח קינמון וציפורן, עוגה פריכה שטעמה נימוח על הלשון ואשר את המתכון שלה היא שומרת לעצמה בקנאות. התנור מצפצף. היא מחליקה את יד ימין לכפפת הבד הנוקשה, מתכופפת, שולפת מן התנור את תבנית האלומיניום ונועצת בבצק התפוח קיסם עץ בהיר. היא מרחיבה את נחירה, הריח נפלא, מסיגה את העוגה חזרה אל סורגי הברזל וסוגרת את דלת התנור בחבטה. היא מנמיכה מעט את החום ומוסיפה עוד עשר דקות, שתזהיב. ועד שהתנור מצפצף שוב היא מספיקה להדיח את הכלים ולהעביר מטלית לחה על משטח העבודה העשוי שיש חברון משורג. היא מכבה את התנור ומניחה את העוגה להתקרר על קרש החיתוך העגול, אחר כך מעבירה את ידיה בהיסח הדעת על הסינר, לאורך ירכיה, וכשהיא רואה את האדים העקשניים המתמרים מעל לכיריים היא נפנית לבדוק את העוף המתבשל ברוטב החום, מנערת קלות את הסיר כדי שהבשר לא ייחרך, מטה אותו על צדו ויוצקת מן הרוטב שבתחתיתו על נתחי הבשר המשחימים והולכים, אחר כך בוחשת בתפוחי האדמה המיטגנים במחבת, זורה עליהם עוד קצת פפריקה אדומה ושום שכתשה עוד קודם, ובוחשת עוד. וטועמת. חסר מלח. ובזקת מעט מלח וטועמת שוב. בדיוק כמו שצריך. היא מביטה סביבה בשביעות רצון, עוד מעט הכול יהיה מוכן.

היא מושיטה את ידיה לאחור, מתירה את הקשר הכפול ותולה את הסינר על הוו. אחר כך היא מחליקה בידיה על חצאיתה ומתיישבת על הכיסא שבין פינת האוכל והמטבח, גבה אל הקיר. מן הקיר שממול מחייך אליה ליאון חיוך מסוים מתוך מסגרת עץ רבועה ושחוקה וממקד אליה מבט מונה-ליזה שעוקב אחריה ככלב מסור, באשר תלך. היא פוטרת אותו במנוד-יד ומציתה לעצמה סיגריה. מן הרחוב פולשות אליה צהלות הילדים החוזרים הביתה מבית-הספר ועשן אפרפר מיתמר נכחה כשהיא נזכרת בימי השישי ההם המאושרים, לפחות למראית-עין, כשטולי שלה עוד היה ילד קטן. כהרף-עין היא שקועה עד צווארה בזיכרונות. היא קמה אז מוקדם בבוקר בחריצות ובהתמדה שאת מקורן או את מניעיהן היא עדיין איננה מבינה לעומקם, כל כך מוקדם בבוקר כדי לבשל ולאפות לנקות ולסדר וגם להספיק לקנות במכולת חלה מתוקה ובקבוקי סודה ועיתון, ולגמור הכול עוד לפני שליאון חוזר מהעבודה. מהר מאד היו ריחות המאכלים המתבשלים במטבח שלה ממלאים את חדרי הבית, אחר כך פלשו אל הרחוב. ולקראת הצהריים התפשטו באוויר גם הניחוחות המתוקים-מרירים של הציפורן והקינמון והדבש שבעוגה הנאפית בתנור. בשתיים-עשרה בדיוק נישא באוויר דנדון הפעמון בידו האמונה של שרת בית-הספר שמעבר לכביש, ממש בשולי שדה-הבר המצהיב. מיד אחר כך היה הרחוב מתמלא בהמולת אגדי הילדים שפרצו בריצה דרך שער הברזל החלוד, הילקוטים החומים המרופטים מיטלטלים על גביהם, והם שוטפים את הרחוב

בדרכם אל החופש. היא הייתה מנגבת אז את ידיה במטלית, נשענת על אדן החלון ומסתכלת בלב נכמר ביצורים המיוזעים ופרועי השיער, סוקרת את פניהם ובגדיהם, יודעת שלא תמצא את בנה ביניהם. הם היו רצים זה אחר זה, צוחקים וצוהלים, נעצרים לפתע כאילו ריסן אותם מישוהו בהנף יד נעלמה, מסתודדים דבוקי-קרקפות כאגד מטאטאים, מחליפים ביניהם גולות צבעוניות בעבור קלפים מקומטים או מחזיקי מפתחות, מתנהלים בינם לבינם כסוחרים מיומנים, אחר כך משתופפים על העפר, במקום שתהיה בו פעם מדרכה, מרוכזים עד-כלות בקן מזדמן של נמלים שחורות או בחפירתו הממלכדת של ארינמל סמוי מעין. לפלא היה בעיניה מעשה הארג של הילדות. ההתבוננות במושאה אדומי הלחיים חידדה בה את תחושת ההחמצה של ילדותה ונעוריה שלה והיא מיהרה לגרשה מליבה. היא לא הבינה מעולם למה טולי אף פעם לא נשאר בחוץ לשחק, אפילו קצת, עם הילדים. כל כמה שדחקה בו, ידעה תמיד שערך דקות אחרי צלול הפעמון, שזה הזמן המדוד לצעוד משער בית-הספר הביתה, טולי שלה יפתח את דלת הכניסה, יאמר "שלום-אימא" רפה, אפו מוליך אותו כבחבלי-קסם אל האור הדולק בתנור, פניו זורחות מהעונג הצפוי, ויגיד לה בחיוך חסר-חן, "אימא-את-יודעת-שביום-שישי-אני-הכי-רעב-מכל-ימי-השבוע?"

בכל יום בצהריים היא הייתה מביטה בבנה בהשתאות: הילד שחצה את מפתנה היה העתק מדויק של הילד שהיא שילחה לבית-הספר ברבע לשמונה: חולצתו ומכנסיו ללא רבב, השביל בשערו ישר ומדויק, גרביו משוכים עד אמצע השוקיים, עיניו עיני כלב מוכה. היא הייתה חוזרת אל הכיור והוא היה עומד נוכח התנור מתוח, ילקוטו הכבד על גבו, "נו, אימא, אני כבר עוד יותר רעב מהריח, מתי העוגה תהיה מוכנה?" והיה מסתכל באיבריה הנעים כשהיא חצויה לשניים מעל ומתחת לקשר הכפול של סינר הבד הפרחוני, מתבונן בריכוז בתנועותיה המיומנות והנמרצות, בהליכתה הנוקשה והבוטחת, בידעיתה הפולית, וליבו נמלא חרדה סתומה.

כשהתנור זמזם סוף-סוף את זמזומו קצר-הרוח, טולי היה מכבה אותו בשבילה תחת עינה הפקוחה והיה עוקב אחריה בדריכות כשאחזה במטלית, פערה את דלת המתכת לפיהוק שחור ועקרה מתוכו את העוגה השחומה והתפוחה. על פני שניהם ניצת אז חיוך של שביעות-רצון ולרגע אחד הייתה ביניהם איזו אחווה לא-ברורה שנעמה לשניהם, עד שהתפוגגה. כשהניחה את התבנית המבעבעת על קרש העץ שעל השיש, הוא מיהר לאמץ אל לבו את המטלית החמה, אחר כך בחן יחד איתה את התוצאה, הביט מכול עבר במבט הרציני והמרוכז שלמד ממנה ואמר לה: "אימא, העוגה נפלאה. אני רעב." והיא ענתה לו כתמיד: "קודם-כול תוריד את התיק מהגב. את שני הסנדוויצ'ים ששמתי לך בתיק-אוכל אכלת היום עד הסוף? כן? אז למה הרעב הגדול הזה?" והוסיפה ברוגז: "אתה רואה שהעוגה לוחטת! רוצ' לשטוף ידיים! ועד שהיא תתקרר, בוא, תאכל מרק."

טולי חזר למטבח בידיים נוטפות, הציץ אל תוך הסיר, העדשות שלעיניו מלאו אדים, והוא מחכה בהכנעה לגערתה: "טולי תזוז מהכיריים! אתה לא יכול לראות ככה כלום, אתה לא רואה שהסיר רותח? הנה אני כבר מוזגת לך מרק, לך, שב לשולחן," והדפה אותו מעט לאחור. היא הוציאה מהארון צלחת וכוס וכשהסתובבה נתקלה בטולי שעדיין עמד נטוע במקומו ונחרדה: הוא אף פעם לא עושה מה שהיא אומרת לו, רק מסתובב לה בין הרגליים. פתאום נבט בה אותו רוע לא-מוסבר שהיא תמיד התחרטה עליו אחר כך אבל אף פעם לא מצאה בתוכה כוח לגבור עליו בזמן, והיא צעקה לעברו צעקה חדה עד שנחרד גם הוא וגופו הזדעזע ועיניו מלאו דמעות וליבה יצא אליו, אבל היא לא אמרה לו את מה שרצתה, וקולה חרג מגרונה סדוק וקשה: "שב כבר לשולחן! ואם לא

שטפת ידיים בסבון - אין פירור מהעוגה בשבילך! אחר כך ניגבה את הידיים וליוותה במבטה את הבן שלה שגורר רגליים דקיקות לכיוון השולחן, כל כך שדוף למרות כל הבישולים שלה והאכילות הבהולות שלו, חולצת בית-הספר הכחולה רפויה על איבריו, שכמותיו בולטות ועורפו בהיר ודק.

היא שואפת שוב מן הסיגריה. אם כן, הכול מוכן. טולי עוד מעט יבוא. היא משכלת זוג רגליים שהשנים חסו עליהן מאד ומביטה בשולחן הערוך בשביעות-רצון, אך גם בחוסר-אמון מסוים: לה לא הייתה אימא שתלמד אותה איך לבשל, איך לנהל משק-בית, שתיתן לה כוחות ללדת ילד ולגדל אותו ולהתאלמן בגבורה ולהתגבר על השבר ולהתחתן עוד פעם. ולאבד גם אותו. כן-כן, היא עושה ניסיון נוסף, נואש, לדכא את הרחמים העצמיים העולים בה, אבל היא באמת ובתמים תמיד עברה הכול לבדה, לא היה מי שייתן לה דוגמא, או יעזור לה. החיים עצמם לימדו אותה מה שצריך. ואם היא כל כך גאה בעצמה, הקשתה וטעם המחשבה מר בפייה, אם היא כל כך גאה בעצמה מדוע הולך ונפער בליבה כל השנים האלה החור השחור הגדול הזה, כאילו היה כתם דיו שהולך ומתפשט במים? היא מציתה לעצמה סיגריה חדשה באש של הפדל הרושף האחוז בין אצבעותיה. ואיך זה בדיוק קרה שטולי-שלה כבר בן שלושים, לאן לעזאזל ברח כול הזמן הזה? כל החיים האלה? ואיך זה שדבר אחד לא השתנה – שטולי עדיין צנום בצורה מחפירה כל כך, ממש כמו אז, בגיל עשר, אולי אפילו שדוף יותר, וחוף מהמשקפיים והגובה, הוא בעצם נראה כמו טולי הקטן שלה: גרום, פיקח כמו שד, בעל תיאבון מעורר פליאה ושתקן חסר-תקנה. ילד בן שלושים שנמלט מן העולם בגרירת רגליים, כמו כלב שמוט-זנב שהטילו לעברו נעל-בית. ועדיין רווק וביישן. ומרוחק ממנה וסגור בפניה כקופסת הפתעות נעולה, לא נותן להיכנס. האמת הזאת עולה בה פְּבועה עכורה שסופה לפקוע, לא לפני שהיא מכירה בקיומה: יש ביניהם אוקיינוס של זרות, במיוחד מאז שמוֹרְדִי מת. היא מביטה בשעון הזהב הזעיר שלה שוב ושוב, בפיזור דעת, ומעבירה מן המצח אל העורף על שערותיה הצבועות בשחור-פחם שתי כפות ידיים למודות-שנים שוורידיהן משורגים והעור המתוח עליהן מנומר בכתמים חומים, למרות שנזהרה כול השנים מן השמש הקופחת של הארץ הזאת. ואולי היא מפריזה במחשבות האלה שהיא חושבת על בנה באכזבה ובפיקחון צובט שמפתיעים אותה בעצמתם ומחדדים בה איזה רגש-אשם ישן שאורב לה תמיד כחתול פְּלום-שרירים: התפוח אינו נופל רחוק מהעץ, טולי הוא יציר-כפיה, שלה ושל אביו, וסך-כל טעויותיהם המתנקזות אליו, על כורחו, כמים עכורים, וגם: איך הזקתי לו כל כך? ומיד היא מסרבת לאמוד את הנזק, רק מסכימה להכיר בקיומו.

היא שואפת מן הסיגריה שאיפה אחרונה, מרה וצורבת, מניחה לעשן להינשף מנחירה כאילו היא דרקון כבוי. ובנה-יחידה זה, שליבו לב-אבן, האם ידע אהבה של ממש? ואם ידע, האם צרבה האהבה בליבו? ואם פָּאָב, כמה אנוש היה כאבו? כתמיד, כששקעה כך בהרהוריה על חייה ועל טולי, @@@ ניצת בה איזה רגש מהסס של חרטה, מסוג הרכויות שמעולם לא הגיעו עד קידמת פניה. למה, בעצם? זה כבר סיפור אחר, נשכח. עכשיו נותרה להם רק ארוחת הצהריים של יום שישי. לבצוע ולחתוך, ללעוס ולבלוע. אבל בשבילה זו גם הזדמנות כמעט יחידה, הודתה בפני עצמה, לאכול ארוחה חמה, מזינה, עשויה היטב, ולא את השאריות שהיא מוציאה בשאט-נפש מן המקרר ואוכלת אחר כך בגפה, קר וסר-טעם, מול מלבן הטלוויזיה.

היא מושיטה יד ומיישרת את קצות המפה שעל השולחן הערוך. ממרכז השולחן קורץ אליה אגרטל הבדולח הענק, מלא עד צווארו במים צלולים, ממתין לפרחים שטולי יושיט לה בבואו בחיך אוילי, כאילו יש בקנייתם מעשה לא-ראוי שגורם לו מבוכה שאינה נהירה לה לגמרי, עד שעולה בדעתה לפרש את מבוכתו בתפקיד שטולי לקח על עצמו באי-רצון, שהרי ככה היה מורדי עושה בימי שישי תמיד - שב הביתה מן העבודה עם זר ענק של גלדילות ארוכות, עטופות בנייר צלופן מרשרש. מורדי מת. כך גם מוכר הפרחים מקרן הרחוב שחנותו הקטנה נסגרה כבר מזמן, והיא תהתה מאיפה בנה קונה לה עכשיו את היליות המנומרות, היפהפיות האלה, שהוא מושיט לה בהיסוס הזה לפני שהוא מתיישב לשולחנה.

בשעה אחת וחצי טולי מצלצל בפעמון. הצלצל החפז מעורר בה שמחה ותרעומת כאחד. היא רואה בעיני רוחה את אצבעו הגרומה נשלחת לכיוון הפעמון ולוחצת פעם אחת, בזהירות, על הכפתור האדום, כאילו מי-יודע-מה מחכה לו מעבר לדלת החתומה. פעם, קצת לפני הבר-מצווה שלו, היא הראתה לו איך לוחצים יד לאורחים, לחיצה ארוכה, נמרצת ואיתנה. "תלחץ כמו גבר," גערה בו. "מה יש לך. לא ככה. כן, ככה. כמו שסבא שלך היה לוחץ ידיים." כשעלה שם סבו שמעולם לא הכיר, טולי התכווץ לתוך צווארוננו מבוהל ולחץ את ידה-המושטת-לדוגמא, לחיצה רפה והססנית. למה, חשבה בצער, למה היא לא סיפרה לו אף פעם על סבו וסבתו, אבא ואימא שלה, לפחות את מה שזכרה. אבל בפעמים המעטות שהזכירה את שמם היה מיד נפרש בינה לבין טולי נהר לבן, גדול, של חוסר-וודאות, והיא באמת לא ידעה מי מהם נחוש יותר להימלט מאימת עומקו, היא או הוא. לפני שהיא מוצאת את התשובה, מוחה מסיט אותה למחוזות אחרים ובנפתוליו נובט לפתע זיכרון אחר: טולי חוזר מאחד ממפגשיו המזדמנים עם ילדי השכונה, מתנשף ומרוט, חבול כולו ושפוף מעלבון. היא מיישרת לו את מסגרת הקרן החומה על האף, מכניסה לו את החולצה חזרה למכנסיים ואומרת לו בתקיפות: "טולי, פעם אחת! פעם אחת תוריד את המשקפיים מהעיניים, תיתן למאיר או לנתן שישמרו לך עליהם ותחזיר להם! כן, תחזיר להם, אתה מבין? תיתן מכות בחזרה, אם מרביצים לך. אין לך מה לפחד! פעם אחת תחזיר - ולא ירביצו לך יותר!" ואולי רק רצתה להגיד לו את כול זה כי טולי היה עומד מולה, עיניו בחרטומי נעליו הגבוהות, על ספו של הבכי החרישי שיבכה אחר כך במיטתו, בינו לבינו, והיא הייתה הודפת אותו מעליה באצבעות נרעדות, מתקשה להסתיר את מה שעולה בה, חמוץ וצורב. עליה. לא עליו.

"טולי תיכנס, הדלת פתוחה!" היא קוראת אל מעבר לדלת הסגורה. ידו מהססת רגע על הידית, מוחו מפענח לו באי-רצון את מורת-הרוח שלה, מכיר בעובדה שכול הגוונים בקולה נהירים לו וכי כול חייו אין הוא אלא מגיב עליהם כנחש מהופנט אל חליל אדוניו. הדלת נפתחת לרווחה והאיש-שהוא-הפך-להיות עומד בפתחה. הוא גבוה כאביו, ראשו סגלגל כביצת יען, פניו חיוורים כקליפתה. יש לו עיניים חומות, כמו שלה, אבל שקטות ועדינות, בלי רשפי-האש שהיא רואה כל חייה בראי, כשהיא מתמרדת כולה על זמן-חייה שהושחת לריק, על כך שאיש מעולם לא קרא את מה שכתוב בלהבות שבאישוניה ולא הטיל עצמו לתוכן. חוץ מליאון. אבל ליאון מעולם לא שגה באשלויות ועד יום מותו ידע היטב שאין בכוחו לשחרר, אף לא לרגע אחד, את הנערה הכלואה בתוכה, אל החיים שממילא ניתבו אותה לשבילים שפעם לא שיערה בנפשה שתיאלץ להלך בהם. ויום אחד אפילו ליאון נטש אותה. דפקו בדלת, העירו אותה משנתה, וסיפרו לה שליאון נהרג

מפליטת כדור במילואים. ואחרי שליוון נפל - כמה נתעב בעיניה המושג 'נפל', כאילו היה בידו לקום ולא קם - התגברה הלהבה במבט שבראי לכדי אש שחורה והיא נחרדה ממנה ומלאה רגשות נקם. אבל זאת עובדה שאפילו היא אינה חולקת עליה, שאת מורדי היא הכניסה לחיי אלמנותה רק כשגילתה שהוא ראה את ריצודי האש ההיא. בהתחלה חשבה שהוא נכנס למיטתה, אחר כך לנשמתה ולבסוף העביר את חפציו אליה ועבר לגור בביתה, רק בגלל הגוף שלה, השדיים והמותניים, שבגילה אז עוד היה לחמוקיהם מה להציע וגם, הודתה בפני עצמה בחשש, בגלל הכסף שהיה לה, הקצבה מהצבא והפיצויים שלה מגרמניה, כסף שחסכה כול השנים. מהר מאוד היא גילתה שיש למורדי יותר כסף ממה שהוא יכול לבזבז על שניהם גם יחד וכי דווקא אותה חמד, את גופה, את מעמקי ראשה ואישוניה, ולא עבר זמן רב עד שלמד לקרוא בה כבספר פתוח.

"שלום טולי, בוא תשב," היא מחייכת לעבר בנה וכשהוא קרב אליה בוקעת בה בהלה: העיניים שלו כל כך שקועות. עצמות הלחיים שלו כל כך בולטות. עור פניו כל כך חיוור. אולי יש לו איידס? היא דוחה את האפשרות הזאת על הסף, כי הבן-שלה, נדלק בה צחוק מר, עוד בטח בתול... היא דוחקת את המחשבה הזאת מראשה שמא יצוץ רישומה על פניה, ומבחינה, לשמחתה, בעניבת המשי ההדוקה לצווארוננו, עניבה שתואמת להפליא את צבע חולצתו. טולי מושיט לה בקבוק יין כהה ודק-צוואר.

"יין מאסי", הוא אומר לה, "אני מקווה שתאהבי אותו".

היא מרימה גבה, תוהה, "ומה קרה לפרחים השבוע?" כאילו השתבש משהו בטקס שכבר הורגלה בו, מה גם שאגרטל הבדולח יישאר ריק והשולחן יראה היום רחב מתמיד. "מאסי, טולי? תודה רבה, מהיין הזה עוד לא שתייתי".

היא ממששת את גוף הבקבוק וקוראת את התווית הצהובה המודבקת עליו: 'בציר 96'.

"יופי. נשתה אותו בפעם הבאה. הוא צריך להיות קצת יותר קר מאשר באוטו שלך, נכון?" היא מטביעה נשיקת-תודה חזקה על לחיו והוא מחזיר לה בנשיקה מרפרפת, לא-מורגשת, מתנצל על כך שלא היה לו זמן לקנות לה פרחים בגלל איזו פגישה חשובה שהייתה לו. אחר כך הוא מתיישב בסלון בכורסא של מורדי שעל יד קיר הזכוכית הפונה לגינה. היא מזעיפה גבות. כול ימי השבוע הכורסא ריקה, כמו פה פעור שעצורה בו צעקה, כיאה לעובדת חסרונו של בעליה. מאז שמורדי מת היא אינה מעזה לשבת על הכורסא הזאת, שמא אצורים בין קווי-המתאר שלה, היפים, תבניות גופו של בעלה המת וריחו, וכובד משקלו, ותנוחת ידיו על המסעד, וכל אלה - ההולכים ונעלמים ממילא ככול שהזמן חולף - יימחקו מכובד גופו של בנה, לבלי שוב. היא מביטה חליפות בו ובכורסא, פוחרת ידיים, מופתעת מהעזתו, גאה בה בהסתר. טולי אינו קורא את מצוקתה. הוא יושב זקוף, מרפקיו על המסעד הדהוי, מבטו חודר את קיר הזכוכית, עיניו נתונות בשיחי הוורדים הלבנים שמעברו השני.

היא מניחה אותו שם להתפעל מפרחיה ונכנסת למטבח. מועקה מתרצצת על חזה. היא משכיבה את בקבוק היין בצד עוד שלושה-ארבעה בקבוקים ענוגי צוואר, מלאים בנוזל אדום-כהה כדם עורקי. כשהיא חוזרת לסלון טולי מזדקף בכורסת אביו החורג, מעביר את שתי כפות ידיו באיזו רכות קדימה ואחורה, הלוך ושוב, על שני מסעדי הקטיפה המרוטה, כאילו הוא קורא בפרפותה איזה מסר שנועד רק לו. "ריח טוב", רוחבים נחיריו ובטנו מקרקרת. הוא רעב, היא יודעת. כתמיד. היא מוזגת קוקה-קולה צוננת לתוך שתי כוסות זכוכית גבוהות והמשקה הכהה מזעזע את

קוביות הקרח שבקרבו ולוחש כול הדרך אל שפת הכוס. כשהיא פוסעת נמרצות לכיוונו, המגש עם הכוסות בידיה, הוא עוצר את מסע ידיו על הבד.

"הנה", היא אומרת לו, "תשתה".

טולי אומר תודה, ולא נעלמת מעיניו התנועה קצרת-הרוח שסיבותיה לא התפענחו לו ממש מעולם, שפה היא מניחה לפניו, כל חייו, את אוכלו.

"עם מי הייתה לך הפגישה היום?", היא אינה מתאפקת.

"אה, עם איזה סטודנט מהטכניון שרוצה לעשות אצלנו תואר שני, שום דבר מיוחד." הוא מדבר אליה בשוויון-נפש מעושה, או לפחות כך נדמה לה, ואפו שוקע עמוק במשקה.

"לשים לך לימון?"

"לא-לא, תודה. אני מסודר."

אמו שותקת רגע ומשיבה למקומו תלתל סורר שמאפיר על מצחה.

"ומה עם הכנס בפרינסטון? אתה נוסע או לא?"

היא יודעת שהוא מצטער בכול ליבו על כך שסיפר לה על הכנס כי היא אינה מרפה ותוחבת את אפה לנסיעה הזאת לפחות פעמיים בשבוע, שזה, פחות או יותר, סכום השיחות שהיא מנהלת איתו מיום שישי עד יום שישי. אז שיהדוף אותה באלגנטיות, היא מתרעמת, שיעמוד על שלו. גם את זה הגיע הזמן שהוא יילמד. ושוב מתחילות לבעור בה המילים האלה של מי שהחיים חידדו לה את משמעותם יתר-על-המידה: שהחיים קצרים כל כך, שאסור לבזבז אותם וכי מה שטועים בו לא ניתן לתיקון, שהיא מרגישה שאין בחייו טעם של ממש, וגם, הייתה רוצה להגיד לו, שהיא אוהבת אותו יותר מכול, רק שהיא לא יודעת איך להגיד לו את זה.

"כבר אמרתי לך", הוא משיב לה בנחת והדמות של ליאור עולה בו כעוגן הצלה. "אני עוד לא יודע אם אני נוסע לפרינסטון", ומוסיף ואינו מפרש: "יש לי התחייבויות קודמות". וכדי לרצותה אומר עוד: "יהיו עוד כנסים אחרים".

טולי לוגם מן הכוס לגימה ארוכה וממקד באמו מבט מפתיע בנחרצותו. האם משהו מן האנרגיה-ההיא שבוערת בה כול השנים זורם ממנה אליו, חסר דמות אך מלא כוח? היא מגרדת את סנטרה ולוגמת אף היא מן המשקה. ומושכת בכתפיה. אולי היא מפריזה בכוח השפעתה עליו.

לפתע עולה באפה ריח חריכה. היא שומטת את הכוס על השולחן ואצה למטבח. היא מרימה את מכסה הסיר ומטח של אדים חמים מקדם את פניה. היא מרחיקה את ראשה ובוחשת בתוכן הסיר, חורצת בקצה הכף את תפוחי האדמה שנחרכו והשחירו. "הכול בסדר", היא צוחקת במבוכה אל בנה שבא אחריה, "היום נאכל תפוחי אדמה כמו בקומזיץ, קצת שרוף". ולא מתאפקת ומוסיפה: "לך לשטוף ידיים, טולי. עוד רגע נאכל."

טולי חושק את שיניו ונבלע בשירותים. היא שמה אוכל בצלחות ושומעת אותו משתין ארוכות, מדיח את האסלה, שוטף את ידיו. כמה מרנין הדבר בעיניה: גבר משתין אצלה בבית. קול חיים עולה מעבר לדלת הסגורה. דלת השירותים נפתחת וטולי יוצא. ראשו כמעט נוגע במשקוף.

היא מזמינה אותו לשולחן וכשהוא מתיישב מולה, בא בנחירה הניחוח הדק של סבון הטואלט שלה, שדבק לאצבעותיו. הם אוכלים בדממה. בין שיניה, בצד נתחי הבשר שהיא לועסת, עדיין רובצים בצורה מסודרת, מחכים לשעת כושר, כל הדברים שהיא רוצה, כבר שנים, להגיד לו. טולי מוזג מהבקבוק את היין הלבן והצונן שהיא העמידה על השולחן והקילוה צהבהב ניגר אל תוך הגביעים המבהיקים. היא אומרת לו "לחיים ובתיאבון", ניקוש כוסותיהם זו בזו משמיע צליל ענוג והיא מחייכת אליו מעומק ליבה. היא לוגמת מן היין, טולי חותך פיסת בשר רבועה ומעלה

אותה על מזלגו. היא מתבוננת בדרך שעושה הבשר מצלחתו אל תוך פיו. הוא משפד במזלגו פלח של תפוח-אדמה חרוך מעט ומהמהם לעברה "טעים מאד", והיא יודעת שפיו ולבו שווים. טולי אוכל בפה מלא, אמו מנקרת בצלחתה. "את אוכלת כמו ציפור", ככה ליאון, אבא שלו, היה סונט בה בלחיים תפוחות ודחוסות באוכל הנגרס בין שיניו, כאילו היה לואי ארמסטרונג בהופעה.

היא קמה, אוספת אליה את הצלחות והולכת להביא את הקינוח. "טולי, תוציא מהשידה, מלמטה, שניים כאלה לקינוח", היא קוראת מעבר לכתפה. טולי מוציא מהשידה שני גביעי זכוכית מוברשת עם עיטורים חלביים של פרחים קטנים ומניח אותם בזהירות על המפה הצחורה. בכל גביע אמו מעמידה אגס כרסנני אפוי שאת רצועות קליפתו פשטה מעליו בתנועות מדודות ועתה רק פטוטרות פתוּרָה עוד לראשו. היא מגירה רוטב יין סמיך וריחני על האגסים ובשוליהם ומגישה לטולי את מנתו. טולי מחכך את ידיו בהנאה ואומר, "וואאו, אימא, את זה אני נורא אוהב. גם אבא נורא אוהב, לא?"

"כן", היא מודה אך מסרבת להיזכר-ממש בליאון.
"אבא שלך אוהב לאכול הכול והרבה", היא אומרת לו ביושב. "כמה שלא שמת לו בצלחת הוא ביקש עוד. בסוף הכולסטרול עשה לו התקף לב!"

פניו של טולי מתכרכמות. פתאום היא קולטת את הטעות וליבה נחמץ. כך, בהיסח הדעת, היא בלבלה בין אביו-מולידו שנהרג מפליטת כדור לבין אביו החורג שאהבו כבנו-שלו ומת לילה אחד בשנתו כשפקע ליבו. שני אבות איבד טולי. בשתי הפעמים איבד אותם בחטף, כמו שאיבדה היא את הוריה-שלה ואת אחיה. ואחותה. ודודיה. ונשותיהם. וילדיהם. והיא עוד לא בת שש-עשרה. היא שותקת במבוכה, לא יודעת מה להגיד לבנה, דווקא עכשיו, כשהיא חשה בחוטים הנעלמים, דקים וחזקים כחוטי משי, הנמשכים ממנה אליו וגדלים לעבותות של אשם, חפים מאהבה. טולי שותק, אבל עווית קטנה, מוכרת להחריד, חולפת בקצה פיו, וקמט דק, מכר ותיק אף הוא, נובט במעלה אפו, לא הרחק מגבתו הימנית. הוא לועס בעדינות את פלח האגס האחרון. היא מתעשתת. "טולי, סליחה, התבלבלתי לרגע, זה מוזר, הוא הרי---"

"אבא לא מת בגלל מה שהוא אכל", טולי בולע ורוטן לעברה, כאילו שהיא לא יודעת.
"אני מצטערת, טולי, איזו מין שטות זאת להגיד את זה".
"הכולסטרול היה אצלו תורשתי", טולי מוסיף ועיניו רושפות, "אבל כדור חמישה מילימטר, את יודעת, עושה עבודה קצת יותר יסודית מבדיקת דם."
"אל תהיה כל כך ציני", היא מחייכת אליו במאמץ ומוצאת את הפתח החוצה: "ומתי אתה עשית בדיקת דם בפעם האחרונה?" שוב היא מערבת איש באיש.

"אימא, תפסיקי", הוא פוטר אותה בלאות, "בלי כול קשר, אני לוקח סימוכיל כבר שנתיים."
ואיך יכול להיות שרק עכשיו היא מגלה את זה? מה עוד היא לא יודעת עליו? ומה, בעצם, היא כן יודעת עליו? היא דוקרת בחוד המזלג בפלח האגס המסוכר שבגביע שלה עד שהוא נופל על צדו, ובוחנת את פניו של טולי בתשומת לב. תויהם אינם מפענחים לה דבר. בנה אבוד לה לעולמים.

אחר כך מתפשט באוויר ניחוח הקפה המתבשל. טולי ישתה את הקפה המריר עד תום, יִשֵּׁב איתה עוד שעה קלה, אחר כך ילך לדרכו. היום השיחה אינה קולחת ביניהם. אבא שלו נעמד בין שניהם וחוסם בגופו הגדול את חלל האוויר. היא מושיטה אליו את ספלון הקפה וכדי לפוגג את הסמיכות האופפת את שניהם היא שואלת: "אתה יודע מי מתחתן בשבוע הבא?"

"לא, מי?" הוא שואל ואוחז ביד אחת בספל וביד השנייה בתחתית.

"עדי. אתה רוצה לבוא לחתונה שלה?"

הוא מושך בכתפיו ושפתיו נרתעות בחופזה מן הקפה הרוחת. "לא ראיתי אותה, אני חושב, איזה

עשר שנים, אבל אולי. קיבלת הזמנה?"

"כן," היא מהנהנת. "הם עושים את החופה באיזו מסעדה קטנה, לא משהו גרנדיוזי, רק עם

סכסופון ופסנתר.

ואז עולה בה הרעיון. הם שותים בשקט, הוא נוגס בהנאה גלויה בפרוסה שנייה של עוגת השקדים

והתמרים שלה והיא מציתה סיגריה ומשתעלת קלות, וככול שהיא הופכת עוד ברעיון שעלה

במוחה, הוא נראה לה יותר ויותר מזמין, וכבר אוחזת בה התרגשות ובין לבין היא מרגישה שכבר

יש לה בטן מלאה והיא הודפת את ספל הקפה שלה ממנה והלאה ואומרת לו: "טולי, בשבוע הבא

במקום ארוחת צהריים, אני רוצה להזמין אותך בערב לבר-קפה. מה דעתך?"

לפני שהוא משיב הוא מביט בה בחשדנות. לראות מה היא זוממת וכשהיא משפילה את עיניה הוא

שואל: "לאן בדיוק את רוצה ללכת?"

"מה זה חשוב," היא מנסה לרסן את התלהבותה, "האמת היא שאני מכירה מקום יפה ליד הים,

מנגנים בו ג'אז, אתה אוהב ג'אז, נכון? אז תיקח פעם אחת את אימא שלך לבלות. בכל אופן יש שם

בירה טובה וקוקטיילים מעניינים." היא צוחקת צחוק שובב ומטה את ראשה לאחור ועווית

הצחוק מעלימה לרגע את קפל סנטרה. אור חדש ניצת בעיניה. היא מרפרפת באצבעותיה על

מחרוזת הפנינים הקצרה שלצווארה ומטלטלת את רגליה המשוכלות.

"אתה חושב שאימא שלך יושבת בבית כל החיים? אז לא."

"למה דווקא בבר?"

"למה לא? אל תדאג, אף אחד לא יחשוב שהבאתי איתי איזה ג'יגולו צעיר, אנחנו יותר מידי

דומים," והיא צוחקת שוב ומוסיפה: "אני מזמינה. ואני מבטיחה לקחת אותך ישר הביתה, אם

תשתכר---"

טולי משחרר את העניבה המפוספסת ופותח כפתור ראשון בחולצה.

"אני לא חושב, אימא."

"מה, שתשתכר? לא, לא, אני סתם מתבדחת. אבל אני לא מוכנה לקבל סירוב, לא הפעם."

אחרי שנכנע לה, הלך. ואחרי שהלך והשקט ההוא המעיק, שהשיק אל בדידותה, שב והתייצב

באוויר, היא נייערה את המפה אל הכיור, הכניסה את הכלים למדיח והעבירה מטלית על השיש,

קשובה אל סמיכות הדממה ואל עקתה, המתובלים ברעש המכוניות הנוסעות במעלה הרחוב.

כשגמרה לסדר את המטבח, הלכה אל חדר השינה הגדול שלה ושל מורדי וקודם כל הסיטה את

הווילון ופתחה את כנפות החלון לרווחה. פרץ-אור פלש אל החדר וסימא את עיניה, לא לפני

שהבחינה בפינת-שמיים בדמותו הזעירה של נילס הולגרסן האוחז בנוצות האווז, מנמיך טוס,

אחר כך שב ונוסק אל השמיים הכחולים, פניו הביתה. היא התיישבה אל הראי בפינת האיפור

שלה. קרני האור חידדו את קווי המתאר של בבואתה. קמטי פניה חרצו אליה לשון. היא העלימה

מהם עין וירתה מליבה אל הדמות המשתקפת במראה: ביום שישי הבא אני רוצה לראות אותך

שונה כהוגן, רוצה לראות אותך מזיעה, מעשנת, רוקדת, מסתחררת, צוחקת צחוק של שיכורים,

ואני רוצה לראות אותך מזיע, מעשן, רוקד, מסתחרר, צוחק מעומק הלב, ואני מבטיחה להחזיק

את עצמי בכוח ולא להתפתות ולהזמין לך את בטי מהמלון שממול לבר---. כשעלתה בה דמותה

של בטי, נפלו פניה. היא הוציאה כדור צמר-גפן קטן מקופסת פרספקס שקופה, טבלה אותו בקרם חלבי וניקתה את פניה ביסודיות. טולי הוא העונש שלי, או שאני העונש שלו, תהתה. היא החליקה באצבעות פרושות על הקמטים שבזוויות עיניה, על החריצים העמוקים שנחרתו על שפתה העליונה, על פניה החרבות, מגרש-המשחקים הבלוי של הזמן, זה שעשה בהם שמות בטרם מיצתה את חלקותן. עייפות גדולה, פתאומית-רק-למראית-עין, קבעה בגופה עובדה מוגמרת. היא השעינה את ראשה על הזכוכית וזו השיבה לה בקרירות הראויה.

ימי השבוע שבאו אחר כך חמקו ממנה על בהונות, בזה אחר זה, כמאהבים החוזרים לנשותיהם. הקיץ היה בשיאו. הימים היו יפים ובהירים. היא טיילה ארוכות לאורך החוף שנומך בשמשיות, הביטה בחרדה סתומה בסירות המפרש הלבנות ששטו אל קו האופק ולא הבינה מדוע נסכו בה אי-וודאות. בכל זאת ראתה את כל המראות הקטנים שאיזנו בה את התחושה ונסכו בה שלווה שבני-אדם לא היו חלק ממרקמה: היא עקבה בקורת-רוח אחר דרורים קטנים שבאו ברפרוף אברות לשתות ממי-ברז מטפטף בחצר קטנה של בית דירות, היא ליטפה בעיניה את קימורי הבאהאוס של הבתים הישנים והיפים ואפילו דימתה לשמוע את כרסי האבטיחים פוקעים כמורסות שריפוי קרב ובא, בסוכת האבטיחים שבמורד הרחוב.

על אף שנותיה, גופה היה חזק ורגליה לקחו אותה לאן שרצתה. כשלא נכנעה למכאובי הלב ודחתה מעליה את פסק דינו המחמיר של הראי, דומה היה שהחיים מאירים לה פניהם ומקבלים באבירות את הכרת-תודתה. וכשמלאה, כך, בחיוניות מחודשת, היא חבשה לראשה כובע קש רחב-תיתורה, הסתתרה מן האור המסנוור מאחורי משקפי השמש השחורות שלה והאריכה בטיוליה על שפת הים. ביום חמישי אחרי הצהריים היא ירדה למרכז העיר וקנתה במחי אחד שמלה-שחורה-קטנה והדוקה, מתעלמת ממבטיה המפקפקים של המוכרת. ברחובות העיר ההומה אדם, שקית הפלסטיק השקופה בידה, התפוגגה בדידותה לכדי סילואטה, אך יותר מכול היא שאבה עידוד מיום שישי הממשמש ובא.

למחרת, בשעה עשר וחצי בערב, כשטולי הגיע, היא כבר הייתה מוכנה. היא בחנה את הופעתו והחמיאה לו על חולצת הכותנה הוורדרדה שהייתה תחובה היטב למכנסיו הלבנים. הוא הביט בתימהון בשמלתה השחורה, ההדוקה לגופה, בחגורת הלכה שרצעה את מותניה, בשערה השחור המורם מעלה, בשפתיה שנתחמו בקו אדום ומבריק. הוא חיך אליה במאמץ. "את נראית טוב, אימא". היא שילבה את זרועה בזרועו, מוכנה ללכת, והוא נבוכ והתחרט מעומק לבו שהסכים לכול השטות הזאת. "בוא, נרד", האיצה בו כחוששת שמא יתחרט וייסוב על עקביו.

כשהגיעו לבר, הוביל אותם מלצר צעיר קרח ולבוש-שחורים לשולחן צדדי, מול קיר זכוכית גדול. מעברו, האירו להם פנסים רבי-עוצמה את חלקת המים האפלים. הם התיישבו זה לצד זה, פניהם אל הים. מרמקול חבוי צָרַד אליהם קולה הדשן של בסי סמית'. הבר היה עדיין ריק למחצה, אך כבר אפוף עשן. לשמאלם גבהה במה קטנה וחשופה ועליה פסנתר שחור.

"עוד מעט יש הופעה", אמרה לו אמו והציתה סיגריה. טולי העווה את פניו, אבל היא התעלמה. מלצר אחר, מחוטט-פנים, שסינר שחור ארוך כרוך למותניו, קרב אליהם, הניח לפנייהם שני עותקים של תפריט המשקאות, אחר כך שלף מכיסו מצת פלסטיק והדליק את נר החלב הקטן שבבועת הזכוכית שעל שולחנם. ממגע האש, ניעורה בועת הזכוכית לחיים חדשים ועיניה המעפעפת

בחנה את פניהם בסקרנות: האיש ישב בפנים מכורכמות ואישוניו רצו על פני האותיות הקטנות שבדף התפריט שלו. האישה קראה בריכוז את השמות המופרכים המודפסים בטור בדף שלה. "אם תסלח לי טולי, אהה, אני אקח אורגזמה באדום," החליטה. וצחקקה במבוכה, "ומה אתה מזמין?"

"בינתיים שום דבר."

טולי שיחק באצבעותיו בקיסם שיניים חד עד שהקוקטייל שלה הגיע, קולה האכול של בסי סמית' עוטף אותו כל אותו הזמן בשכבת מגן דקה ושברירית. לבסוף חזר המלצר אל שולחנם והניח מול אמו כוס גבוהה מעוטרת בשתי מטריות נייר צבעוניות וצלוחית שקדים מלוחים. המשקה שבכוס קרץ אליהם בשלושה גוני אדום: זה שבתחתית בהיר כמי-ורדים, שכבת הביניים אדומה כמו השפתון המשוח על שפתיה, השליש העליון של המשקה אדום-עמוק כדם, שעורר בו גועל פתאומי. היא לגמה מן הקוקטייל ארוכות, אוחזת בכוס הגדולה בכף יד שציפורניה שלופות וורידיה משתרגים לאורכה כענפי גפן נפתלת.

"אתה נהנה, טולי?" היא שאלה בעיניים מצועפות. טולי הקשיב לזמרת הג'אז ברוב קשב ונהנה בראשו לאמו.

"לא," צמצמה גבותיה, "לא מהג'אז הנפלא הזה, ממנו אני יודעת שאתה נהנה. מהחיים, אני שואלת. אתה נהנה מהחיים?" היא ערבלה את המשקה שבכוס והנוזלים שבה הסתחררו רגע לפני שהפכו ארגמן עכור. טולי בלע את רוקו. אחר כך נשם לרווחה, כי באותו הרגע הושתקה בסי סמית' ואל הפסנתר התיישב בחור לא-צעיר, לבוש מכנסי ג'ינס הדוקים וחולצה שחורה. הוא סקר את הקהל שרחש מסביב לשולחנות כאומד את טיבו, היטיב את ישיבתו על השרפרף ובלי לומר דבר הניח את ידיו על הקלידים והחל לנגן בזריזות. כשנגמרה המנגינה הקצרה, אמו מחאה כפיים בהתלהבות. מסביב נשמעו מחיאות כפיים קלושות יותר. הפסנתרן חיך בסלחנות והטה את ראשו הטיה זעירה לאות תודה. גם את המנגינה הבאה הוא ניגן בלי להגיד דבר. דייב פְּרוֹפֶּק הישן והטוב, ציין טולי לעצמו בהנאה וריכוז את הקשבתו בצלילים הקצביים העולים מתיבת התהודה השחורה. בתוך כך שב ליאור וחמק אל מחשבותיו, רטוב כולו במי המקלחת החמים, עורו מבריק מן המים הניגרים עליו, ראשו מוטה לאחור, עיניו עצומות, המים זורמים על שערותיו, זורמים לכול אורכו, רוחשים מטה כנחשי-ים נפתלים, צלילי הפסנתר נימוחים באפרכסותיו פְּחֶלְקָה שבגלילות.

הוא כל כך נהנה מהמוסיקה, התמוגגה אמו בליבה. "מעניין מה הוא מנגן עכשיו," היא אמרה לטולי ופוגגה את דמותו של ליאור באחת. היא נופפה בידה למלצר.

"יש לכם בירה אמסטל? כן? אז תביא שתיים," צרדה אליו.

טולי מחה, "אימא, אני חושב ששתית מספיק," אך היא ענתה לו שאם הוא לא רוצה את הבירה שלו היא תשמח לשתות אותה במקומו, ותקעה בו עיניים לחות.

"מותר לי," יצאו המילים מפיה לאות וכבדות כעופרת. "אני כבר עברתי את גיל שמונה-עשרה אתמול בצהריים..."

בדיוק כשהפסנתרן מכריז על הפסקה, הבירות מגיעות. היא פותחת את קופסת הסיגריות ושולפת ממנה עוד אחת. המאפרה העגולה שלצידה רוחשת תולעי-בדלים מעוכים שריחם מאוס, מוכתמים בקצותיהם בשפתון אדום. היא מקרבת את הסיגריה שבפיה המכווץ אל הנר הבוהק בבועת הזכוכית, קצה הסיגריה רוחש ומאדים מצריבת הלהבה והיא שואפת את קרבה את העשן האפרפר. טולי רושם לעצמו את שבריר-הרגע הזה שבו שפתיה מכווצות כפי-טבעת, פניה מוארות

מלמטה באור צהבהב וזר, להבה כפולה בוערת באישוניה, מבטה נתון בטיפת-האש כאילו היא קוראת בה עתידות. היא שואפת אל ריאותיה עשן מר ומרימה אל בנה מבט מצועף. אדי האלכוהול שבראשה וצלילי מנגינת הריקודים הבוקעת מרמקולים סמויים מעלים את מצב הרוח שלה לגבהים לא-צפויים. תחושת אושר מציפה אותה, כאילו כול פיסות התצָרָף המסוכסך של חייה נופלות עכשיו בכוחו של איזה חסד מופלא, למקומן הנכון. פתאום היא יפה, וקלה, וכאילו מתמקדת בה העדשה שדרפה היא ראתה כול השנים רק תמונות מטושטשות. והנה, היא מרגישה, הנה היא מצליחה להיות, ולו לרגע, תְּאֻמָּת הנערה שנבלה בה עוד לפני שתפרח. היא מביטה בערגה בזוגות שנעים באיטיות על הרחבה הקטנה שקרובה לפסנתר, דבוקים בחלציהם אלה לאלה. היא רוקעת בקצב ברגלה האחת מתחת לשולחן, רואה בדמיונה את טולי מושך אותה אליו ורוקד איתה בצעדים גמלוניים עד שמורדי מטופף באצבעותיו על כתפו ושואל בחיוך: "אפשר?" וגופו העגלגל אך המיטיב-לנוע נצמד אל גווה ומורדי אווזו בזרועה בביטחון ומסיע את שניהם על לב רחבת הריקודים, מוביל אותה בצעדי ריקוד מדודים, מסובב אותה עוד ועוד, עד שליבה הולם בחוזקה, ובעודה מסתחררת כך בזרועותיו, אפופת עשן והדי צלילים צרודים של סכסופון מוזהב, היא לא מצליחה לעצור על סיפה תחושת צער חסר-גבולות והוא מתגנב אל ליבה ומצייר לה בחדריו הריקים את פניו של ליאון. תחושת הקלילות חומקת ממנה בבת אחת, כמו שבאה. כך גם התרוממות הרוח. היא משעינה את מרפקיה על השולחן ומשקיעה את מבטה בספל הבירה הריק. במשקע הצהוב, המקציף, אין לראות דבר. היא מרימה את עיניה במאמץ אל הים האפל שמעבר לקיר הזכוכית, רואה אותו תוקף את החוף בחמת-זעם, פעם אחר פעם, עד שעולה בה משהו מן השקט ההוא, המופיע על פניו של אדם, כשצג המשגוח מצייר קו ישר וארוך, מלווה בצפצוף חד-גוני, אקורד אחרון שמשמעותו ידועה לכול.

הרוקדים עייפו ושבּוּ אל השולחנות. הנגן חזר אל הפסנתר ובידו גביע זכוכית מלא עד חציו ביין אדום. הוא הרים את הגביע לעבר הקהל, לגם מן הנוזל האדום לגימה ארוכה, צקצק בלשונו, וכשהניח את הגביע על גב-העץ של הפסנתר, הכריז: "עכשיו אנגן לכם את מה שאני באמת אוהב." טולי הביט באצבעותיו הדוהרות על הקלידים. אמו טלטלה את פניה הנפולות בקצב המנגינה ולא הפסיקה לשנות. המלצר לבוש-השחורים התקרב אל שולחנם ושאל בנימוס אם הכול בסדר. טולי פטר אותו בזעף והביט בשעונו. השעה כבר הייתה כמעט חצות. שעה טובה להתפכח. "את כבר שיכורה לגמרי," אמר לאמו בפה קפוץ ואחז בבשר זרועה הרופס. "אני מציע שנשלם ונלך".

"לא, לא, מה פתאום", היא מוחה ומשחררת את זרועה. "אני לא שיכורה והלילה עוד צעיר, כמו שאומרים", היא צוחקת, אחר כך מרצינה וכמו מתפכחת, "אבל אני רוצה לשאול אותך משהו, טולי. יש משהו שאתה מתחרט שעשית או שלא עשית בחיים? כי אני כן, על הרבה דברים. למשל על זה. תשמע: הייתי בת שלוש-עשרה, הייתי בתנועת-נוער, איזה חיים היינו עושים שם! כמו שאתה היית יכול לעשות אילו שמעת בקולי והסכמת ללכת לנוער-העובד-והלומד! בכל אופן, יום אחד המדריך שלנו, פֶּטֶר, לקח אותנו ליער. הוא הוביל אותנו בשבילים, בין סרפדים ופרחי בר, עד שהגענו לבית הרוס באמצע היער. לבית היו מדרגות חיצוניות שבורות לגמרי ולמעלה הייתה מרפסת שכבר לא היה לה מעקה. פטר הוציא יריעת ברזנט מהתרמיל הגדול שלו", גיהקה והמשיכה, "פרש אותו על האדמה ואמר לכולם להחזיק חזק ושכל אחד יעלה בתורו למרפסת ויקפוץ למטה, לברזנט. כו-לם קפצו. היו ילדים שביקשו עוד פעם. כשהגיע התור שלי עליתי במדרגות בברכיים רועדות. עמדתי למעלה ובקושי העזתי להסתכל למטה. הילדים עמדו במעגל

והחזיקו את הברזנט מתוח. הם שאגו לעברי: 'תקפצי, תקפצי, את יכולה!' אין לך מושג כמה מתתי לקפוץ. אפילו עכשיו אני רואה את עצמי עומדת בקצה, הראש שלי מסוחרר, הפה יבש, הלב דופק חזק..." היא לגמה לגימה ארוכה מכוס הבירה השנייה והמשיכה בעיניים עצומות, "מסביב שמעתי את כול הצעקות. פטר עמד בצד, עם הידיים על המותניים וקרא גם הוא: 'תקפצי! למה את מחכה? את יכולה לעשות את זה! כמו כולם' אבל אני לא הייתי כמו כולם, טולי. אף פעם לא הייתי כמו כולם! הילדים צרחו וצרחו עד שהפחד שלי טשטש את דמויותיהם ואני התכסיתי זיעה. בסוף נמאס לכולם. הם זרקו את הברזנט הצידה והלכו לשחק. פטר עלה למעלה ומצא אותי משותקת מפחד. הוא אחז בידי והוריד אותי במדרגות בזהירות. אף אחד מהילדים לא בז לי ביום ההוא כמו שאני בזתי לעצמי. וגם..." אמו השתקתה כאילו ניתק חוט-מחשבתה בבת אחת במספריים חדים ופקחה את עיניה. טולי נעץ בה מבט נוקב.

"וגם מה?", הסתקרה.

אבל היא רק השעינה את לחיה על כף יד ימין ושוב עצמה את עיניה. גיהוק ארוך, עמוק, גח מגרונה. טולי הביט לצדדים, כמתנצל, אבל הוא והאישה המבוגרת שלצידו לא עניינו איש.

"אימא, בואי נלך", ביקש, "את שתויה לגמרי".

"לא!" היא שבה והודפת אותו. "אני צריכה לדעת: כששמים אותך גבוה, אתה קופץ? אתה קופץ?" ובלי לחכות לתשובתו הוסיפה, כנזכרת פתאום בדבר-מה חשוב: "ואני עוד צריכה להזמין לך את בטי, שעובדת עשרים שנה, אם לא יותר, במלון פה ממול", והיא מחטטת בארנקה, מוציאה את הטלפון הנייד שלה ומתחילה ללחוץ על המקשים.

"את לא רצינית, אימא!", הוא מרים את קולו, "השתגעתי?"

"אל תסתכל עלי ככה! בטי היא זונה פירסט-קלאס! אבא שלך היה הולך אליה קבוע לפחות פעם בשבוע במשך הרבה שנים! גם אתה יכול, אולי תאבד אצלה סוף-סוף את הבתולים שלך!". היא צוחקת בפרצופו בקול מרושע, בהנאה, וכשחודרות מילותיה-שלה להכרתה, היא ממחרת להניח את ידה על פיה להשתיקו, אבל המילים כבר חמקו החוצה.

"טולי, בבקשה אל תקשיב למה שאימא שלך אומרת", היא מבקשת בקול עייף, "אני כבר לא יודעת מה אני מדברת."

"אבל זה נכון?" הוא מקשה.

"בוא נלך הביתה, אולי כבר באמת שתיתי יותר מידי."

"על מי את מדברת?" הוא אינו מרפה, "על אבא או על מורדי?"

אמו בולעת בכוח את הקבס שעולה בה וגם את הדמעות הממהרות בעקבותיו ומהנהנת בראשה.

"על אבא אני מדברת, בטח שעל אבא! כול השנים האלה, כשאתה היית מסתכל עליו מלמטה למעלה, כאילו שהוא איזה סכר איתן, אבא היה הולך לזונה הזאת. בפעם הראשונה ראיתי אותם במקרה, עומדים בפתח המלון, חבוקים כמכרים ותיקים. כבר אז היא הייתה יותר שמנה ממני ויותר זקנה ממה שאני עכשיו! פעם אחת, כשחזר הביתה באמצע הלילה והתנפלתי עליו בשאלות, הוא אפילו לא טרח להכחיש. אני הייתי אז צעירה ויפה ואבא שלך התאהב בזונה מקומטת! כול השנים האלה הוא סירב לוותר עליה! אפילו להלוויה שלו היא באה, תתאר לך! אחרי שהוא נהרג בצבא עשו ממנו 'גיבור גדול', 'איש-משפחה למופת', 'עובד נאמן', אבל האמת היא שהאבא שלך", היא מושכת באפה פעם ופעמיים, "היה חרא של בן-אדם, אם תסלח לי על המילה! חרא של בן-אדם!"

ופתאום היא צוחקת במריירות שעולה על גדותיה כקצף לבן על שפתיו של כלב חולה: "זו הסיבה שאין לך אחים, טולי. יותר לא הסכמתי להיכנס איתו למיטה אף פעם, עד שהוא מת!" טולי זע על הכיסא באי-נוחות ומהדק את לסתותיו. צלילי הפסנתר מוחזרים ממנו כקרני-אור על קיר לבן ואינם חודרים אליו יותר. למה היא מספרת לו את כול זה? האם תכננה מראש להביא אותו הנה ולשתף אותו בְּרִצֵּי חייה? להכאיב לו כך ולירוק על אביו, או שמא רק אדי הקוקטייל והאמסטל מדברים מגרונה? בכול זאת הוא חש שמציפה אותו אהדה מסוימת לאמו והוא מניח כף פשוטה על זרועה. בשרה הבלָה מחזיר לו מגע קמטוטי וקר וטולי נרתע ומשיב את ידו לתחומו. וכשהוא קושר את בגידתו של אביו לגערותיה התכופות, לרוע-הלב שנהגה בו תמיד, למריירות שאיכלה את כול ימי ילדותו, מתפוגגים בו אהדתו הרגעית וכול חמלתו.

טולי מביט באמו וליבו מסוכסך. וכי מה באמת הוא יודע על אהבה? התמונה שעולה בו יִשְׁנָה, אך חדה כתער: יום קיץ חם, שטוף אור. אחד מיני רבים. הוא יושב בחצר הריקה, נשען בגבו על גזע האזדרכת ההיא שבגומחתה טמן בקדחתנות אין ספור פתקים סודיים לילדה אחת בהירת-שיער. הוא יושב לבדו, לועס את קצות עלי הכותרת הוורדרדים והחמצמצים של פרח הבוהינה שמותירים תחושת קהות על הלשון וניחוח עדין בנחיריים. כל הילדים כבר הלכו הביתה. הוא נשאר בפינה האהובה עליו לחשוב מחשבות. הוא חשב וחשב עד שפתאום הבחין בעכבישה גדולה שאחזה בתינוק שלה בעדינות בשתיים מזרועותיה הקדמיות וערסלה אותו בקצב. הוא נפעם מן המראה וקירב את ראשו עוד וראה שהעכבישה עוטפת את הגוף הזעיר בזהירות ובחמלה בקורים דקים, מסובבת ועוטפת אותו עוד ועוד באהבה גדולה. הוא המשיך להתבונן בעניין רב עד שפתאום, בבת-אחת, הכתה בו האמת: לא אהבה הוא רואה שם, אלא טורפת וטרפה! ולא תינוק מעורסל, אלא זבוב טיפש או חרק ביש-מזל שפותה אל פתח האוהל, הרעיד בבלי-דעת את הקורים הדביקים והסתבך בהם, ומיד ניצוד, מוכש ומשותק בארס, ונכרך, חסר-אונים וקרוב אל מותו, בתכריכים דקים ונטולי-רחמים... טולי חש מחנק. הוא קם בבעתה, קטם ענף קטן ודביק משיח הרדוף שהשתפל מעבר לגדר הנמוכה, הכה בו בחוזקה בעכביש עד ששטם את טרפו ונמלט ממנו בזינוק אחד מרהיב. הוא אחז בעדינות בזבוב השבוי בקורים הדביקים וניסה לשחרר את כנפיו. לזוועתו, ברגע שנגע בגוף המשותק הוא התפורר כמומיה שהסירו את תכריכה. טולי זינק אל קן העכביש, הרס במחי יד את קוריו ולא נרגע עד שמצא את העכביש המקפץ ומעך את גופו בעקב סנדלו. ומאז, כל חייו, אין הוא שבוי עוד בהנחות מבלי שהפך בהן אבן על אבן. והוא לעולם אינו טועה עוד ורואה אהבה במקום שיש בו מלכודת-פְּתָאִים. מכל מקום, תמיד עמד על המשמר.

"מספיק", הוא אומר לאמו בטון נחרץ, "אני משלם ולוקח אותך הביתה". הוא מאותת למלצר ומבקש את החשבון בתנועת יד קצרת-רוח. ועד שהחשבון מגיע, אמו מוחה עוד, במרץ, ומסרבת להגיע את הערב אל קיצו. טולי מוציא את ארנקו ומשלם את החשבון, משאיר שטר של עשרים שקלים על הצלוחית וקם בחופזה, מבלי לחכות לעודף. "טולי, אתה רוצה לרקוד?" אמו מושיטה אליו את ידה, קולה צרוד. סבלנותו של טולי פוקעת באחת.

"אם את רוצה להישאר, תישארי", הוא אומר לאמו ומבטו מצמית. "אני הולך."

"טוב, טוב", היא קמה, מתנוודדת, והודפת את הכיסא שלה לאחור. וכשהם יוצאים מן הבר, המילים נושרות מפיה כמו מחרוזת של שיניים רקובות:

"אז-אני-לוקחת-אותך-לבטי-הזונה-השמנה-ממול-כן-או-לא?"

בנה מייצב אותה כנגד כתפו ונושם עמוק. אוויר ליל הקיץ לח ומעיק. הם חוצים את מגרש החנייה, ידו כנגד עורפה, מוכן לתמוך בגופה, ברגע שתמעד. כשהם עוברים סמוך לבית-המלון הזול, קורץ אליו שמו הקצר משלט ניאון צבעוני ואמו יורקת יריקה פתאומית אחת, מטווחת היטב אל פתחו האפלולי: "כלבה!". וכשהם מגיעים אל המכונית, טולי שומט את הגוף הרופס אל המושב האחורי וראשה מוטח במסעד. הוא חוגר אותה בחגורת הבטיחות למרות מחאותיה ונוהג אל ביתה במהירות ובנוקשות. כל הדרך, ראשה שעון כנגד המסעד ועיניה עצומות, היא תוקעת מילים לתוך ראשו כמו שתוקעים מטבעות כסף אל תיבת חיסכון. בהתחלה היא ממלמלת אליו משפטים קטועים וחסרי-הגיון, שברי-מחשבות, מילים סדוקות, מבולבלות, מתובלות בפרצי-צחוק קצרים הקרובים לבכי, כדרך השיכורים, וכשהוא קץ בקולה הוא מדליק את הרדיו ואוטם עצמו מפניה. פתאום היא נרגעת ומשתתקת לגמרי וכשהוא חושב שהיא נרדמה, הוא מגלה לחרדתו שאין זה אלא השקט שלפני הסערה, כי היא מזדקפת בתנועה חדה ומתחילה לדבר במהירות, בתנועות ידיים בהולות, מערבת בעברית את שפת-אמה והוא קולט אל תודעתו שמות, שמות של אנשים ושמות של מקומות, כולם פיסות עלומות מתפזר-חייה שהיא קורעת כנגד עורפו, בפעם הראשונה בחייו, והמילים מתחברות למשפטים, והמשפטים לפסקאות, והפסקאות לפרק-חיים שלם ושבור. וכשהיא מדברת עוד ועוד על השנה ההיא, הנוראה, מארבעים ושלש ועד ארבעים וארבע, עד עולם, נדבקות אליו המילים כעלוקות או כעור שני, והוא יודע שהנה היא שוברת, בשיכרונה, את קשר השתיקה רב-השנים על קורות השנה ההיא, שנחרתו בבשרה ובליבה והטביעו את חותמם הצורב גם בחייו-שלו. כל השנים התאוה שתדבר. אילו ידעה כמה נזקק כול חייו לתמונה אחת, ברורה וממוקדת, של האימה חסרת-הדמות ההיא שהליטה את צילה על ילדותו. אילו ידעה, אולי הייתה שותה לשוכרה ופותחת את הצוהר הזה אל אימתה, לפני שנים. טולי הסיט את ההגה בתנועה חדה, נכנס לרחוב שומם וכיבה את המנוע. גם בשיכרונה היה קולה ברור וצלול. אט-אט קיבלה אותה שכבה סדוקה ושבירית שריץפה את חייו ואשר עליה הילך כעל חבל דק, את צורתה הסופית. הוא הקשיב לקולה היוצא אליו, עולה ויורד במנעד, עד שנכנע, ונענה לקריאתה האילמת וטולי-הקטן-שלה ניתק ממנו ובא לשבת לצידה. היא חבקה את הכתף הגרומה של ילדה הקטן והניחה את לחיה על ראשו. לשבר-רגע שוב פיתה העכביש מעץ האזדרכת את הילד המביט בו בעיניים כלות להאמין שהוא עוטר את פעוטו בקורים של אהבה. אמו הטביעה נשיקה מרפרפת על שערתיו הבהירות ופערה נוכח שניהם אלבום-תמונות ישן. היא רפרפה באצבעותיה על תמונה מלבנית בשחור-לבן שניבטה ממנה נערה רזה וארוכה, ענודה בצמד עגילי פנינה זעירים, מישירה מבט אל מי שמצלם אותה, צמה בהירה ועבותה יורדת על כתפה, סנטרה שעון על כרסו של כינור וידה אוחזת בבטחה בקשת המורמת מעלה. אחד לאחד העבירה אמו את הדפים המרשרשים והציגה בפניו, בזה אחר זה, את הנפשות המתות של חייה: גברים חמורי-סבר בשפמים ובמגבעות לבד מישירים אף הם מבט עז אל המצלמה, ארבע נשים עליזות בחליפות הדוקות למותניהן ובכובעים מטורזנים, מחייכות, הולכות שלובות זרוע בכיכר גדולה שבמרכזה פסל ברונזה של אביר ורוכבו, ילדים בחליפות מלחים עומדים על מרפסת אבן, מימינם ומשמאלם עציצים פורחים, נערות לבושות בשמלות רקומות ובסינרים רקומים, יושבות על מלבני תבן גדולים, פעוטות בבגדי חג באולפן-צילום, עומדים לצד פיל-צעצוע ענק ופחד מפני הצלם, ושמה מפני הפיל, בעיניהם הגדולות, נופים רחוקים של צריחים ומגדלים ובנייני אבן עתיקים ונהרות רחבים שגשרי אבן יפי-מעקות מתוחים מעליהם, עוד ועוד תמונות בשחור-לבן שצבעיהן עזים. לבסוף, סגרה אמו

את כריכת האלבום המרשרש והוא נמוג בחלל האוויר. אחר כך פג גם הקסם. במכונית השתרר שקט פולי. נמוגו המילים שחרגו מפיה כעטלפים שחורים, כאַבְכוֹת עשן, מוקאות בכוח ובכאב אל חיקו, עד שרצה לאטום עצמו מאימתן ומכובדן, עד שקרסו בה המילים והיא נרדמה בבת-אחת במושב האחורי, ידיה שמוטות בחיקה, תסרוקתה הגבוהה סתורה ורק נחרות שלוות וקטועות עולות מפיה הפעור. טולי המשיך לשבת במקומו. הוא ישב כך אולי דקה, אולי שעה, אולי פרק חיים שלמים, ידיו אוחזות בהגה בחוזקה. פתאום התעשת והתניע את האוטו.

המראה הארוכה במעלית השיבה לטולי את מבטו המיוסר. הוא גירד את סנטרו וחיכה שהדלת תפתח. כשהגיע לקומה החמישית הוא הוציא מפתח קטן מכיס מכנסיו ואחז בו בחוזקה. המסדרון היה שקט. מדירה סמוכה עלו קולות צחוק עמומים. הוא נכנס הביתה ונעל את הדלת בשקט, עושה ככל יכולתו שלא להקים מהומה. ליאור השאיר בשבילו את מנורת נייר האורז דולקת והפינה שבה דלקה הייתה שטופה באור צהבהב. המחשב שניצב על שולחן העבודה בצד, מתחת לחלון הרחב הפונה אל הים, רטן בשקט. טולי לחץ לחיצה קצרה על מקש אקראי, העיר את המחשב, נתן את פקודת הכיבוי והעין הפתאומית שנפקחה בו נעצמה מיד בלי קול. טולי כיבה גם את המנורה שבסלון וגישש דרכו אל המטבח. הוא פתח את דלת המקרר ולאורו הקלוש מזג לעצמו כוס חלב. ראשו כאב. הוא לא אכל ולא שתה דבר כול הערב. הוא נשען אל הקיר הלבן, הופך בליבו במראות הערב בטרם בא על סימו: גופה השעון עליו, נוקשה וכבד, בדרך מהאוטו אל המעלית; אמו המתכופפת ומקיאיה בחטף כשהם עולים לקומה השנייה; הכתם הקטן, שריחו רע, המתפשט על שרוול חולצתו, רגע לפני שהתכופפה שוב וטינפה גם את קצות נעליו בנוזל עכור, שניהם עוקפים בגועל את השלולית העיסתית, "תעזבי אימא, אני תיכף אנקה את זה..." פותח את הדלת, מכוון את צעדיה אל חדר-האמבטיה, עוזר לה לשטוף את פניה ולנגב אותם, אחר כך מניח אותה במיטתה בבגדיה. וכשהיטיב עליה את השמיכה הדקה, היא נאחזה בצווארו, ריח חמוץ עלה מפיה, ואמרה לו בעיניים עצומות: "מורדי, אתה בא למיטה?"

לשווא הוא מנסה למחות ממוחו את מראות גופה הרפוי הספוג אלכוהול, את מסע מילותיה שנגלו לו בשיכרונה, את שיער ראשה השחור שמשורשיו מבצבץ הלבן הבלתי ניתן להכחשה, צווארה הפועם המתעקל על הכרית, כאילו הייתה אווז שבור-מפרקת ושדיה הנבולים שנחשפו פתאום, למרבה מבוכתו, רגע לפני שהיסיב את ראשו, לפני שכיסה את גופה וכיבה את האור ונסע לביתו, מנורת-אלדין המשתלשלת מחגורתו פקוקה היטב, השד הכלוא במעמקיה מתדפק על דפנותיה, כמשוגע.

טולי לא הצליח להתעלם עוד מאותות הרעב שעלו מקיבתו והוא אכל בחופזה נתח עוף קר שמצא במקרר ושתה את כוס החלב עד תומה. כשהניח את הכוס בכיור היא נשמטה מאחיזתו, נחבטה בחרסינה וצליל יחיד, חד, ליווה את היחבטותה, וסדק ארוך, סימטרי להפתיע, נבעה בה. אור נדלק. קולו של ליאור הגיע אליו מן החדר הסמוך, מנומנם ומופתע.

"טל, זה אתה? מה השעה?", ושתק שתיקה קצרה ואחר כך לָאָט: "מה, עד עכשיו בילית עם אימא שלך?"

"ששש... תחזור לישון, ליאור, טל לחש לו בחזרה, "אני תיכף בא".

הוא הרים את הכוס מהכיור והיא נבקעה לשתי פיסות זכוכית גדולות, כאילו היה הסדק כתוב בתוכה מיום היווצרה והיא לא חיכתה אלא לשעת-הכושר הזאת להשתכפל. הוא מצץ את הדם

שפרץ מכף ידו, אחר כך לחץ בחוזקה על החתך, אסף את השברים בזהירות והשליך אותם לפח האשפה. כשהלך לחדר השינה החתך בידו עוד שתת דם. ליאור שכב על צידו מכורבל בשמיכה וכשראה באור הקלוש שבא מן החלון את הצללית הארכנית המסתמנת על הקיר, הדליק את האור ושפשף את עיניו. טל התיישב על קצה המיטה.

"איך היה?", שאל, "נורא כמו שחשבת שיהיה?"

טל משך בכתפיו, קם והחל להתפשט. הוא שחרר ממכנסיו את החולצה עם כתם הקיא על השרוול, נזהר שלא להכתימה גם בדמו. הוא חילץ את זרועותיו משרוולי החולצה המוכתמת מבלי לפתוח את שאר כפתוריה, כמשתחרר מכתונת-משוגעים. "היא השתכרה", הסביר.

"ואחר כך?"

"כלום. אבל יש לי משהו מצחיק לספר לך ואל תשאל אותי למה אני נזכר בזה באמצע הלילה." הוא שיחרר את מכנסיו והם החליקו על הרצפה, אחר כך שב טל והתיישב לצד ליאור בתחתונים ובגרביים, גוו גרום ושפוף. ליאור הביט בו בשתיקה. הוא היטיב להכיר את הקמט האנכי שתמיד נבט במצחו, כשהיה אומלל, הוא אף היטיב להכיר את השתוחחות הגב הזאת, כשישב כך, אומלל, והמחשבות ממלאות את ראשו במהירות, כספינה טובעת, עד שנדמה הוא-עצמו כשקוע במים עמוקים, זקוק נואשות לחבל הצלה, לעולם אינו מבקש. ליאור זרק מעליו את השמיכה והתיישב במיטה לצידו.

"אני שומע", אמר.

"אז תשמע: פעם גרנו בבית ישן, בקומה השנייה. יום אחד עשיתי ניסוי. תפרתי מצנח מקרעים של צעיף משי שלקחתי מהמגירה של אימא שלי וחיברתי אותם בחוטים לבובה של חייל. אחר כך התיישבתי על הקצה של המרפסת, זרקתי את הצנחן עם המצנח וקפצתי יחד איתו למטה."

ליאור הביט בו, משועשע. "ולמה עשית את הדבר הנועז הזה?"

"רציתי לראות מי יגיע ראשון."

"ומי הגיע ראשון?"

"אני", צחק טל. "בטח שאני."

"ולא קרה לך כלום?"

"לי לא."

"ולצנחן?" הצטרף ליאור לצחוקו.

"הצנחן? הוא לא יצא מזה בשלום. הוא הסתבך בחוטי המצנח בענף של שיח קוצני ושבר את המפרקת. מצאתי אותו תלוי, הפוך, בין שמים וארץ. ואימא שלי - עד היום היא מחפשת את צעיף המשי שלה..."

"אתה בא למיטה?" לחש ליאור לטל והחליק אל הסדין שכבר התקרר. הוא הרים את אגן הירכיים והחליק את תחתוניו למטה. טל הזדקף. ליאור חיך, עיניו הבריקו, כול איבריו גלויים. טל העביר אצבע לאורך גוו. גם שערות הערווה של ליאור בהירות כשיער ראשו, חשב, בהירות ורכות. הוא רכן אליו וליטף בידו הפשוטה ובכריות אצבעותיו את חלקת בטנו השטוחה, את אברו המתקשח. החתך בכף ידו כאב. הוא העביר את ידו לאורכו, עוד ועוד. אחר כך פשט את תחתוניו ונותר בגרבינו, גרום, גמלוני, טולי. ליאור אחז בעורפו ומשך אותו אליו. אור המנורה נפל על שניהם. ממוקד וצלול, מטיל שני צללים מלופפים זה בזה על הקיר הלבן. מבעד לחלון הפתוח, במרחק לא רב, שילח הים את גליו אל החוף, עוד ועוד. בתנועות קצובות וברעש עמום התנפץ דכי הים אל הסלעים הירקרקים, זעמו עצור. בצד המשפּרים הגדולים חמקו גם האדוות הזעירות,

הנינוחות מהם, נסוגו ושבּוּ ללקק את גרגרי החול בלי לאות, מביטות בקנאה גוברת והולכת
בנאדי-המים הסוערים הפורקים את מטעניהם הקוצפים בזעם, בכוח, מתמלאים עוצמה ברוח
הגוברת.

ינואר 2000 – יולי 2001